

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Cap. IV. Resolutiones particulares: Ad Pastorale Munus, Personam, &
Privilegia præcipue pertinentes, per Quæstiones 13.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

Advertat ille per Canones Ecclesie legitimam privilegiorum interpretationem soli Sedi Apostolicæ reservatam esse. Id statuit pridem inter alios Clemens IV. in diplomate quod incipit, *Ordinis vestri*, quod alii postea Pontifices Paulus III. Urbanus VIII. ac Clemens X. eodem tenore sanxerunt. Decernit autem Clemens IV. in his terminis, Ne Archiepiscopi, Episcopi, & Prælati alii, indulgentias, seu privilegia vobis ab Apostolica Sede concessa, sive clara quæ interpretatione non indigent, sive dubia contineant, de cætero interpretari præsumant, auctoritate præsentium distinctius inhibemus, volentes, ut cum ejus sit interpretari, cujus est concedere, super hujusmodi dubiis, & obsecris, dictæ Sedis judicium requirant. Eandemq; legem, ac legis rationem exhibent sacri Canones, ut illud Innocentii III. Cap. *Cum venissent*, de Judic. Cum super privilegiis Sedis Apostolicæ causa verferatur, nolumus de ipsis per alios judicari. Rationem subdit Glossa 25. q. 1. Ipsi namque soli valent Canones interpretari, qui jus condendi eos habent. Denique postremus Pontifex Clemens X. prædecessorum suorum vestigiis insistens, in Bulla, *Superna magis*, anni 1670. decernit fore, Irritum & inane quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Norunt scilicet universæ Ecclesie Moderatores super premi (quod forte alii non æquè advertunt) quam gravibus ex causis Religiosos Ordines Apostolicis indulgentiis, ac privilegiis muniendos esse censuerint. Non ignorant quanto labore, ac zelo in omni orbis parte Ecclesiam excoluerint, quanto Martyrum Sanguine, quam copioso Apostolorum virorum sudore eam irrigaverint; quantis studiis, ac vigilis pro Ecclesie propagatione, hæresum extirpatione, & animarum salute, non tantum in Europa, sed in remotissimis Orbis regionibus omni ævo se totos impenderint, hodieque impendant. Illi sanè haud satis benè de Deo, & Ecclesia merentur, qui horum privilegia enervare, functiones opprimere, animos infringere, sibi decorum esse existimant.

Neque minùs improbandi forent Regulares illi, qui religiosæ summisionis immemores, non dubitant ultra Facultatum suarum limites cum Pastoribus, & Prælatibus Ecclesie quasi ex æquo contendere. Pauci hujusmodi, Spiritu non sancto impulsis, sæpius improvidè destruant, quod alii multo labore edificant, dum ausu temerario utriusque Cleri pacem perturbant. Degenerant ceterè illi à præclaro majorum suorum exemplo, quibus nihil antiquius erat, quam cum omnibus Ecclesie membris, præsertim cum Prælatibus, & Pastoribus etiam privatis, institutam à Christo pacem, ac harmoniam conservare.

Quam verò graviter universim delinquant, qui debitam Episcopis observantiam violare præsumunt, constat aperte ex Constitutione 26. Leonis X. quæ incipit, *Dum intra*: & sic pergit: Eisdem insuper fratres in virtute Sanctæ Obedientiæ monemus, ut eosdem Episcopos loco Sanctorum Apostolorum subrogatos, præ debita & nostra, & Apostolicæ Sedis reverentia, congruo honore, & convenienti observantia venerentur. Ex quibus verbis gravis delicti pœnam colligit *Peyrius* in dictam Constitutionem §. 24. num. 44.

Horum verò Episcoporum potestatem & facultates amplissimas, præsertim in Missionibus, recensemus inferius Tract. 2. Cap. 5. ubi de variis Missionariorum Facultatibus tractatur. Tom. II.

cultatibus tractamus: item Tract. 3. Cap. 4. §. 4. in fine, de potestate Episcoporum in casibus Pontifici reservatis.

CAPUT IV. DE RELIGIONE.

Religio hic non sumitur pro Fide de qua fuit Tomo 1. sed pro Virtute qua Deo debitum cultum exhibet, de qua speculativè supra Tom. II. Part. I. pag. 52. hic practicè. Pertinet ad Religionem materia de Votis, Juramento, Blasphemia, Fæstorum observatione, &c. qua traduntur infra Tract. 5. ad 2. Præceptum. Et de Horis Canonis infra post Sacram. Eucharistia, Missam, &c. De Statu Clericali infra ad Sacram. Ordinis.

Hic porrò traduntur Resolutiones Pastorales, &c. De Beneficiis Ecclesiasticis, Decimis, Asylis, Immunitate, Privilegio Fori & Canonis, &c. item de Statu Regulari, & jusque votis, statutis, &c.

RESOLUTIONES PASTORALES

De Pastoribus Ecclesia, Persona, Residentia, Officiis, Juribus, Decimis, Privilegiis, Beneficiis Ecclesiasticis &c. quæstiones in praxi, & iure singulares.

QUÆSTIO I.

An Ecclesia Parochialis una, possit duos simul Parochos habere?

Respondeo negativè. Quia etsi contingeret plures ad munia unius Ecclesie peragenda præfici, ille tantum esset Parochus qui suo nomine & independentè ab aliis curam illius Ecclesie administrat. Et constat ex jure Canonico, Cap. 1. de sponsa duorum: & Rotæ decisione 489. n. 3. Part. 1.

Sed quæres? An Episcopus non possit unam Ecclesiam Parochialem habenti alteram conferre?

Respondeo, id posse quidem, sed post pacificam possessionem secundæ Ecclesie, statim vacat prima. Sic declaravit Sacra Congreg. Concilii, & tradit Barbofa in summa Apostolicæ. Decil. verbo, *Parochialis Ecclesia*. Collect. 552. n. 54.

Sed excipe apud eundem num. 12. Nisi per consuetudinem, quæ 40. annis vigerit, Ecclesie duæ tamquam unitæ, semper uni, sine dispersione, collatæ fuerint: ita etiam censuit S. Congreg. apud Zerolam declar. 50.

QUÆSTIO II.

An censeatur Parochialis Ecclesia vacare si promoveatur illius Parochus ad Episcopatum titularem in partibus Infidelium, & in alicujus Episcopi Suffraganeum?

Respondeo negativè. Sic enim resolvit S. Congregatio Concilii, die 14. Decembr. 1601. quam refert Barbofa Collect. 552. his verbis. Parochialis obtenta ab eo qui à Sede Apostolica ad Episcopatum in partibus Infidelium existentem promotus est, ac eodem tempore alicui Episcopo in Suffraganeum deputatus fuerit, non intelligitur vacare.

QUÆSTIO III.

An possit Episcopus dispensare, ut quis ante annum 25. inceptum, obtineat Parochialem Ecclesiam?

Respondeo negativè, cum communi. Quia Concilium generale Lateranense Cap. *Cum in cunctis*. §. *Inferiora*, requirit annum 25. saltem inchoatum: Episcopus autem contra Concilii generalis decreta dispensare non potest.

potest. Ita etiam Azor Part. 2. Lib. 6. Cap. 5. q. 9. Navarrus, Barbosa, alique. Totidem anni requiriti solent in Adjutore qui Parocho datur: item in eo qui ad concursum Parochialis admitti possit.

QUÆSTIO IV.

Si ad concursum, qui fieri debet pro conferenda Ecclesia Parochiali, unus solus accedat tempore statuto, an debeat ille examinari, & si reperitur idoneus Parochia illi conferri?

Respondet affirmativè ad utrumque membrum Sacra Congregatio Concilii apud Nicolaum Garciam de Benefic. Part. 9. Cap. 2. num. 214.

Notat tamen idem Garcia supra num. 220. quando Beneficium Parochiale esset valde tenue, illud absque concursu conferri posse, ex eadem Congreg. Concilii.

QUÆSTIO V.

An in Parochialibus beneficiis quæ Regularibus conferuntur concursus institui debeat?

Respondet negativè: Quia de his non loquitur Tridentinum ubi ad Beneficia curata concursus requirit. Et ita censuit S. Congregatio his verbis: Hoc decretum de concursu, non habet locum in Beneficiis Regularibus, quæ Regularibus conferri consueverunt. Et de hoc Breve Sixti V. adducit Rodriguez in Privil. Regul. Bulla 25.

QUÆSTIO VI.

An in Parochialibus juris patronatus Laicorum requiratur examen per concursum, unius aut plurium qui præsentantur?

Respondet negativè, dum tantum unus præsentatur, sed tantum examinandus est ab Ordinario, & si fuerit capax admittendus. Patet ex Tridentino Sess. 24. Cap. 18. his verbis. Quod si juris patronatus Laicorum fuerit, debet qui à Patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non nisi idoneus reperiatur fuerit admitti. Ubi de requirendo concursu non fit mentio.

Quod si plures fuerint præsentati, tunc requiritur examen per concursum inter solos præsentatos. Sic expressè censuit Congreg. Concilii, apud Garciam; de Benef. Part. 9. Cap. 2. n. 256. assert etiam decisionem Rotæ 30. Junii 1587.

QUÆSTIO VII.

Parochus tenetur de more facere Professionem fidei coram Episcopo aut saltem ejus Vicario intra duos menses à die adeptæ possessionis. *Queritur*, an si professionem illam omittat, incurrat pœnam amissionis fructuum?

Respondet affirmativè, ex præscripto Conc. Tridentini Sess. 14. de Reform. Cap. 12.

Queritur 2. an Ordinarius possit illi condonare fructus sic amissos?

Resp. negativè: Quia Ordinarius non potest dispensare in decretis Concilii, nisi in casibus sibi expressè permissis.

QUÆSTIO VIII.

Parochi tenentur ad Residentiam juxta Trid. Sess. 23. cap. 1. de Reform. *Queritur*, an qui tenuem habet Parochiam, aut si in ea habitent tantum tres, quatuor, aut paucissimam personam, teneatur etiam ad Residentiam?

Respondet in utroque casu affirmativè. Quia tenuitas, aut personarum paucitas non tollit curam officio annexam, idque de secundo casu declaravit Congreg.

Cardinalium apud Garciam de Benef. Part. 3. Cap. 2. num. 179.

QUÆSTIO IX.

Si Parochus habeat duas Ecclesias unitas, *Queritur*, utra erit, in qua debeat residere?

Respondet, teneri residere in Ecclesia digniori: quod si dubitetur quæ sit dignior, residendum est in ea quæ populum habet frequentior: si autem una sit Ecclesia intra, & altera extra urbem, oportet residere in ea quæ intra urbem continetur. Ita casum hunc superius controversum resolvit Castropalaus Tom. 2. Tract. 13. d. 5. Puncto 2. cum Garcia Declar. 14. & Barbosa de officio Parochi Part. 1. Cap. 8. num. 9. & 10. qui referunt sic etiam decisum esse à Sac. Congreg. Concilii Tridentini.

Insuper addunt ex eadem Congregatione, si comparat duas Ecclesias ita videri pares, ut una præ altera neque sit dignior, neque frequentior, liberum esse Parocho pro sua residentia quam velit eligere.

QUÆSTIO X.

Quanam cause Parochum à residendo excusent? Respondet cum communi: Illas causas excusant Parochum, quæ Episcopos à residentia pro tempore excusant, quæ tamen debent à proprio Episcopo in scriptis approbari, ut disponitur in Tridentino Sess. 23. de Reform. cap. 1. Sic tamen ut ovibus suis ita provident, ut quantum fieri potest ex illius absentia nullum detrimentum accipiant.

Quatuor verò sunt cause quæ solent excusare. 1. Christiana charitas, ut est juvare aliam privatam Ecclesiam, lites dirimere, odia componere &c. 2. Urgens necessitas, ut est curatio suæ aggritudinis, fuga hostium, aut alterius gravis injuria inferenda. 3. Debita obedientia, ut si ipsi aliquid justum obsequium imperet Pontifex, ejus Legatus, aut Episcopus. 4. Utilitas evidens Ecclesie aut Republicæ; ut si pro necessaria reformatione conferat se ad superiorem, vel Synodum &c. de quibus supra Azor p. 2. l. 7. c. 4. & Barbosa supra Cap. 8.

Extra causas prædictas Tridentinum Sess. 23. Cap. 1. indulget Parochis, ut per duos sive continuos, sive interruptos menses possint abesse, etiam ad honestam animi relaxationem, modo id fiat absque ullo grævi detrimento.

QUÆSTIO XI.

An attento novo Jure Tridentini, possint abesse Parochi studiorum causa, ut olim licebat per quinquentium ex Cap. fin. de Magistris &c.

Affirmant Navarrus, Toletus, Valentia, & quidam alii. Sed probabilior apparet responsio negativa, nec Episcopum posse illam facultatem concedere. Quia absentia ex causa studiorum, non videtur esse hoc tempore causa gravis, cum Parochi assumantur per concinnum, adeoque censeantur satis habere doctrinam pro suo officio. Et in hac sententiam plures Concilii declarationes adducit Garcia Num. 81. inter quas hæc est quarta Congregatio die 22. Februarii 1590. censuit Parochi causa studiorum non esse dandam licentiam, cum hodie per Concilium non admittantur, nisi per concursum magis idonei fuerint judicati. Et ita docet Riccius, Gonzales, Sanctarel, Alzedo, Candidus & Barbosa de Offic. Par. Part. 1. cap. 9. num. 27. &c. Admittunt tamen plerique licet abesse ad docendum publicè Theologiam aut

aut jus Canonicum in aliqua celebri Univerſitate, gregi providendo.

QUÆSTIO XII.

An Epifcopus poſſit obligare Parochos ſub pœna excommunicationis aut ſuſpenſionis, ut doceant ſuos ſubditos doctrinam Chriſtianam?

Reſpondeo, poſſe, ut doceant per ſe, vel ſaltem per alios: idque tam ex Jure divino, quam ex Tridentino colligit Rodriguez Tom. I. Sum. Cap. 18. Sanchez lib. 2. Sum. Cap. 3. Caſtopalans, Barboſa, Riccius in Decif. Curie Archiep. Neapol. Part. 1. Decif. 22. ubi ait, de factò quemdam Parochum ſuſpenſum fuiſſe ab officio ſuo per ſex meſes, eo quod ſuos Rudimenta fidei non docebat.

Addunt non pauci, poſſe etiam Epifcopum per cenſuras & pœnas compellere pueros & rudes capaces, ut ad rudimenta fidei caſcenda accedant. Ita ſuſus Fagundez, Perez, Sanchez, Rodrig. Palauſ, Barboſa de Offic. Par. Part. 1. Cap. 15. N. 6. contra Zerolera. 1. p. praxis Epifcop. Verb. doctrina Chriſtiana.

QUÆSTIO XIII.

De aliis Parochorum Facultatibus.

Quid poteſtatis & privilegii habeant Parochi circa diſpenſationem in Feſtis, & Jejunii, & de aliis eorum Prærogativis.

Primo, Parochus poteſt concedere ſuis Parochianis licentiam laborandi in diebus Feſtis ad tempus, & ex cauſa legitima, quando Epifcopum, vel Ordinarium facile adire nequeunt. Hæc eſt communis Doctorem ſententia, quam tradit Suarez, Azor, Fagundez, Palauſ, Machado, & Barboſa de Offic. Par. Part. 1. Cap. 16. q. 6. Qui addit n. 7. quando cauſa laborandi dubia eſt, Parochum poſſe mutare hoc opus ſervile in aliam largitionem quæ cedat in opus pium.

Secundo, Parochus habet poteſtatem, ex juſta cauſa, & abſente Epifcopo & ejus Vicario, diſpenſandi in lege Jejunii, uti admittunt paſſim Auctores, contra Tabernam, Butrium, & Hoſtienſem.

Tertio, Probabile etiam eſt, Parochum poſſe, præſente Epifcopo, juſta de cauſa, cum aliquibus in jejunio diſpenſare: ſic contra plures docet Cajetanus, Durandus, Richardus, aliique, quos citat & ſequitur Leander Part. 3. Tract. 5. de jejunio Diſp. 10. q. 10.

Quarto, Docet idem Quæſt. 12. cum Thoma Sanchez, Paſqualigo, Joanne Sancio, aliſque, non ſolum Parochos, ſed etiam eorum Vicarios poſſe ex legitima cauſa in jejunio diſpenſare, niſi à Parochis id iſtis prohibeatur.

Quinto, Parochi habent præcedentiam ante Ordines Regulares in Proceſſione, Funeribus, & actibus hujusmodi publicis, ut ſuſus oſtendit Barboſa in Sum. Apof. Decif. Collect. 557. ex Conſtit. Clementis VIII. quæ incipit. Decet Romanum Pontificem, & ex pluribus aliis Pontificum decretis. Addit idem Barboſa, Parochos certo modo gerere vices Epifcoporum in cura animarum, quod tamen de jurisdictione fori externi, & pluribus aliis non intelligitur.

Ad hæc Parochorum privilegia ſive facultates, addi poſſunt alia quæ Theologi communis tradunt.

Primo, quod Parochus habeat jurisdictionem ordinariam in foro pœnitentiæ non tantum circa omnes

fideles, ſed etiam circa Sacerdotes ſuæ Parœciæ, ut docet Navarrus, Barboſa, Suarez, Vaſquez, & Egidius, Leander à SS. Sacramento, affirmans eſſe omnium communem, Part. 2. Tract. 67. Quæſt. 5. Quia hæc jurisdictione non eſt contentioſa, adeoque non terminatur locis, ſed perſonis.

Secundo, illos etiam extra ſuam diœceſim ubique poſſe audire confeſſiones ſuorum ſubditorum: Ita Navarrus, Sylveſter, Armilla, Gomez, Suarez, Lugo, Azor, Bonacina, Toletus, Covarruvias, Leander, & plures citati apud Barboſam de Offic. Paroc. Cap. 19. Num. 5.

Tertio, Parochos poſſe ubique locorum audire Confeſſiones etiam extraneorum abſque nova Epifcopi approbatione, dummodò Parochus proprius non contradicat, quod ut probabilius tradit Leander ſupra Tr. 7. Quæſt. 9. citans pro ſua ſententia Sancium, Vaſquez, Ochagaviam, Suarem, Ludovicum de S. Joanne, & Arboledum. Negat verò Barboſa, de officio Epifcopi. Part. 2. c. 25. n. 8. & de officio Parochi Cap. 19. Num. 3. allegans etiam ſic à S. Congregatione reſolutum, cum Homobono in examine Eccleſ. P. 1. Tract. 5. Cap. 4. Quæſt. 15. Fagundez Cap. 2. Num. 35. Piſac. in praxi Epifcopi. Part. 2. Cap. 1. Num. 10. Squillante de Privileg. Clericorum Cap. 1. Num. 37.

Quarto, docent plures, Parochum poſſe exponere alium quemcumque Parochum ad confeſſiones ſuorum ſubditorum in ſua Parochia audiendas: Ita Leander ſupra Quæſt. 12. & apud eundem Diana, Toletus, Suarez, Fagundez, Filucius, Hurtado, & Egidius, & Candidus: Contra Gutierrez, & Petrum de Leone, quos hic breviter retuliſſe ſufficiat.

Quinto, Poſſe Parochos eligere ſibi ad proprias Confeſſiones quemlibet Sacerdotem approbatum, communis eſt ſententia Doctorem, uti patebit ex ſequentibus.

Eandem facultatem eligendi ſibi quemlibet Sacerdotem approbatum, locum habere etiam in aliis Sacerdotibus ſecularibus, docent communiter tam antiqui, quam recentiores, ut Valentia, Emanuel Sa. V. abſolutio Num. 8. Fran. Suarez de Pœnitentiâ Diſp. 27. Sect. 3. ubi hanc doctrinam ſuſe examinat, & probat, pro ea adducens ex antiquioribus Hoſtienſem, Raymondum, Altenſem, Gerſonem, Guil. de Monte Lugduno, Navarrum, Cajetanum & Sorum: oſtenditque Suarez ibidem, facultatem hanc non jure, ſed conſuetudine, conſenſu ſaltem tacito approbatâ, inductam eſſe: nec non voluntate proprii Sacerdotis poſſe revocari: in quibus autem illa conſuetudo vigeat ad facti quæſtionem pertinere. Valere illam in Belgio uſus videtur indicare, quantum quidem aſſequetur: quo ſuppoſito, clauſula illa quæ apponitur in Approbatione, *accedente conſenſu illorum quorum intereſt*, intelligenda eſſet in hoc caſu de conſenſu illo per conſuetudinem conſeſſo, non contradicentibus illis quorum intereſt in ſua Eccleſia.

Alia huc pertinentia inferius traduntur, ubi agimus de varia Jurisdictione in Abſolutione, & ſingularum Sacramentorum adminiſtratione: **TRACTATU SECUNDO**
Cap. 2. &c.